

ЯКИМЕНКО-ТЕРЕЩЕНКО Н.В., д.е.н., проф., НТУ «ХПІ»
МАХРАЄВА М.О., студент, НТУ «ХПІ»

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ВИТРАТИ ОСНОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА»

Відповідно до Національного положення (Стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», «операційна діяльність - основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю [1]. Таким чином, витрати основної діяльності є підмножиною витрат операційної діяльності (рисунок 1). Операційні витрати підприємства складаються з: витрат, пов'язаних з виробництвом, які становлять виробничу собівартість реалізованої продукції; адміністративних витрат; витрат на збут; інших операційних витрат.

Рисунок 1 - Співвідношення основної та операційної діяльності підприємства

Основна діяльність – діяльність, результатом якої є прибуток від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). Прибуток від реалізації отримують шляхом віднімання від чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) витрат, що включаються до повної собівартості реалізованої продукції. Як вказують Х.З. Махмудов, О.С.Михайлова, А.В. Світлична, «операційна діяльність охоплює всі види продуктивної діяльності, пов'язані з виробництвом і реалізацією продукції (робіт, послуг),

різногалузевого характеру, які не є інвестиційною або фінансовою діяльністю. Її визначають за двома напрямками: основна операційна діяльність та інші види операційної діяльності. Основна операційна діяльність - це операції, пов'язані з виробництвом і реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), які є профілюючою метою функціонування суб'єкта господарювання, яка забезпечує основну частку його доходу [2].

Як зауважує С.С. Бандурка, в законодавстві України не існує правової норми, яка б чітко визначала дане поняття промислового підприємства. Проте воно широко використовується у багатьох нормативних актах. Слідом за С.С. Бандуркою, найбільш релевантним вважаємо таке визначення промислового підприємства: промислове підприємство – це самостійний, статутний суб'єкт господарювання, що діє у встановленому законом порядку та створене для виготовлення продукції виконання робіт і послуг промислового характеру з метою задоволення громадських потреб та отримання прибутку [3].

О.М. Саєнко відзначає: «основна діяльність — операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, послуг), що є визначальною метою створення підприємства та забезпечують основну частину його доходу» [4]. Для промислового підприємства такою діяльністю є виробництво продукції, а отже, саме витрати, пов'язані з виробництвом продукції є для такого підприємства витратами основної діяльності. Загальна сума витрат на виробництво продукції представлена в «Звіті про фінансові результати (Звіті про Сукупний дохід)» - код рядка 2050 «Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)». А розшифровка цього рядка представлена в «Примітках до річної фінансової звітності, складеної відповідно до Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку». Деталізація представлена за економічним змістом (елементами витрат). Групування за економічними елементами дає змогу провести аналіз складу, структури та ефективності витрат. При цьому можна встановити залежність витрат від технічного рівня розвитку та ефективності використання матеріальних, трудових ресурсів, визначити пріоритетні напрями їх раціоналізації.

Список літератури:

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку» від 2 липня 2013 р. № 73 (зі змінами). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>;

2. *Махмудов Х.З.* Оцінка операційної діяльності підприємства / *Х.З. Махмудов, О.С. Михайлова, А.В. Світлична* // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія : Економіка і менеджмент. - 2017. - Вип. 4. - С. 41-46. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsna_ekon_2017_4_9;

3. *Бандурка С.С.* Поняття промислового підприємства / *С.С. Бандурка* // Європейські перспективи. - 2014. - №1. - С.110-112;

4. *Саєнко О.М.* Класифікація доходів фармацевтичної галузі // Ефективна економіка. - 2015. - №. 6. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4812>